

Verlenging van de machtiging als is bedoeld in art. 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stbl. no. F 133).

D. Maatregelen op fiscaal gebied ¹⁾.

De maatregelen op fiscaal gebied, die in de hier besproken periode in verband met de geldzuivering tot stand kwamen, hadden gedeeltelijk het karakter van aanvullingen, waarvan de wenselijkheid in de praktijk naar voren was getreden, terwijl zij voor een ander deel een uitvloeisel waren van de nieuwe geldzuiveringsbepalingen, die reeds in het voorgaande werden vermeld.

Bij de uitvaardiging van de 11e Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 op 16 Juli 1946 werd de gelegenheid te baat genomen, om artikel 4d der Beschikking Deblokking 1945, waarin de bevoegdheden van de inspecteur der belastingen tot het tegengaan van deblokkeringen alsmede tot het zo nodig blokkeren van vrije tegoeden zijn geregeld, te herzien zodanig, dat de belangen van de fiscus beter werden gewaarborgd dan tevoren.

Bij de 12e Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 van 11 September 1946 werd bepaald, dat genoemd artikel 4d van overeenkomstige toepassing is ten aanzien van tegoeden op lossingsrekening.

In verband met de verschillende wijzigingen van de Beschikking Beursverkeer 1946 en met de uitvaardiging van de Beschikking Beursverkeer 1947 werd steeds een bepaling opgenomen, op grond waarvan een lid van de Vereniging voor de Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel), hetwelk één der verplichtingen, die werden opgelegd bij de desbetreffende beschikking, niet of niet geheel nakwam, tegenover de belastingadministratie met de verkoper hoofdelijk aansprakelijk werd gesteld voor de ten laste van de verkoper bestaande belastingsschuld tot het bedrag, dat ten onrechte van een geblokkeerde rekening van de verkoper was afgeboekt, dan wel niet op een geblokkeerde rekening, resp. lossingsrekening, van de verkoper was goedgeschreven.

Bij de Overgangsbeschikking Deblokking van 29 Januari 1947 werden enige met het bestuur van de Vereniging voor de Effectenhandel overeengekomen voorzieningen getroffen, die verband hielden met het geval, waarin de Belastingdienst over wenste te gaan tot het leggen van conservatoir beslag op effecten, op met effecten verband houdende vorderingen, dan wel op andere vorderingen, waarden en vermogensbestanddelen. Bepaald werd, dat indien de Belastingdienst door het uitreiken of toezenden van een verklaring tot beslaglegging aan een lid van de Vereniging voor de Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) blijk gaf van het oogmerk tot het leggen van conservatoir beslag op effecten, van welke dat lid vermoed werd houder te zijn, of op met zodanige effecten verband houdende vorderingen, terwijl dit vermoeden onjuist bleek te zijn, bedoeld lid verplicht was, hiervan onverwijld bij aangetekende brief mededeling aan de Belastingdienst te doen. Werd aan deze mededelingsplicht niet voldaan, dan ontstond een hoofdelijke aansprakelijkheid van dit lid voor de in de verklaring vermelde belastingsschulden.

De verplichting tot mededeling eindigde terzake van beoogd beslag op vóór of op 31 Januari 1947 ten behoeve van de effectenregistratie aangemelde effecten per 1 April 1947 en ten aanzien van na 31 Januari 1947 aangemelde effecten twee maanden na de „prikkatum“.

Een soortgelijke mededelingsplicht werd opgelegd aan degene, die vermoed werd schuldenaar dan wel houder te zijn van andere vorderingen, waarden en vermogensbestanddelen, waarop de fiscus conservatoir beslag wenste te leggen en waarbij dit vermoeden onjuist bleek te zijn.

De verplichting tot mededeling eindigde hier op 1 April 1947.

In de Beschikking Beursverkeer 1947 van 27 Maart 1947 is deze mededelingsplicht gehandhaafd ten aanzien van te laat ter registratie aangeboden effecten en daarmee verband houdende vorderingen.

Ten slotte bleek het noodzakelijk, bij de 14e Aanvullingsbeschikking Deblokking 1945 van 8 Mei 1947 (*Staatsblad* H 138) de mogelijkheid te openen tot verrekening van vrijwillige zekerheidstellingen met bepaalde belastingen. Het betrof hier in het algemeen belastingen over belastingjaren na 1945. Tevoren was deze verrekening niet mogelijk, doordat op grond van de vigerende geldzuiveringsbepalingen de ten behoeve van het vrijwillig stellen van zekerheid gedeponeerde middelen voor zover zij vóór 26 September 1945 waren overgemaakt voor

75 %, en voor zover zij na 2 October 1945 ten laste van een geblokkeerde rekening waren gestort, voor 100 % als geblokkeerde tegoeden moesten worden aangemerkt en de geldzuiveringsbepalingen in het algemeen het betalen van belastingen uit geblokkeerd tegoed over belastingjaren na 1945 niet toelieten.

E. Slotbeschouwing.

Uit het voorafgaande kan op de volgende punten een belangrijke vooruitgang met betrekking tot de deblokking worden geconstateerd:

1. De tegenwaarde van alle buitenlandse activa kan worden afgerekend tegen vrij geld.
2. Herstel van de volledige vrije beurshandel, ook t.a.v. „oud bezit“.
3. Volledige bevrijding van het hypotheekverkeer.
4. Vrije afrekening van aflossingen op oude leningen, met dien verstande, dat op leningen gesloten na 31 December 1941 per kalenderjaar slechts 10 % van de hoofdsom in vrij geld mag worden afgelost.
5. Vrije uitkering t.a.v. kapitaalverzekeringen beneden f 1000.
6. Het vrijgeven per 31 Augustus 1946 van alle geblokkeerde bedragen beneden f 100.
7. Voortzetting van de deblokking in de daarvoor in aanmerking komende gevallen.

Het resultaat van de genomen maatregelen is, dat de bankbiljettencirculatie vrijwel is gestabiliseerd en dat met betrekking tot de girale circulatie van een geringe stijging kan worden gesproken.

Verder mag worden geconstateerd, dat de deblokking thans in het stadium is gekomen, waarin wordt gewacht op de mogelijkheid om met de afwikkeling te beginnen. Meer dan eens is overwogen, of in ons land niet dezelfde maatregel moet worden toegepast, welke in België van de aanvang af t.a.v. een groot deel van de geblokkeerde tegoeden is gevolgd: onder geen voorwaarde deblokking. Dit standpunt is hier niet aangedurfd. Wel vindt deblokking sedert verscheidene maanden zo weinig mogelijk plaats, doch nog elke week wordt zowel ten behoeve van het bedrijfsleven als om sociale redenen gedeblokkeerd.

Overziet men het geheel van de maatregelen sinds de aanvang van de geldzuivering genomen, dan volgt daaruit, dat zij hebben gestrekt tot verwezenlijking van de gestelde doeleinden; primair: herstel van het monetaire evenwicht, secundair: registratie van vermogens, verhaalsobject voor de invordering van de heffingen ineens en van achterstallige belastingen, geen vergoeding voor biljetten toebehorende aan vijanden.

Dat de maatregelen niet alle even logisch op elkander zijn gevolgd, moet voor een groot gedeelte worden toegeschreven aan de steeds wisselende omstandigheden. De machtiging door de wetgever aan de Minister van Financiën verleend, was juist nodig om naar gelang van die zich wijzigende omstandigheden te kunnen optreden.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

496. 7.

VERSLAG.

De Commissie van Rapporteurs voor bovengenoemd wetsontwerp is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag nopens dit wetsontwerp, van oordeel, dat door deze gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het voorstel genoegzaam is voorbereid.

Vastgesteld 9 Juli 1947.

VERKERK.
TERPSTRA.
HOOIJ.
TEULINGS.
LUCAS.

¹⁾ Deze maatregelen zijn hier uitsluitend besproken, voor zover zij werden vastgesteld bij de verschillende geldzuiveringsbeschikkingen.